

N:o 25.

Ank. till Riksd. Kansli d. 28 Mars 1870, kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om upphäfvande af det stadgande i presterskapets privilegier af den 16 Oktober 1723, enligt hvilket presternas gårdar i städerna förklaras fria från borgerligt besvär och tunga.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 194), som blifvit till Lag-Utskottet remitterad, har Herr *E. Leijer* föreslagit: "att Riksdagen för sin del måtte besluta upphäfvandet af den artikel i presterskapets privilegier af den 16 Oktober 1723, hvari efterlåtes "Presterskapet, samt Academi-, Gymnasii- och Scholæ-betjente "i städerna sina lagfångne ärfde, köpte och bygde gårdar med sina egor och lägenheter i åker, äng, hagar, trädgårdar, humlegårdar och kålgårdstomter, som inom stadens jurisdiktion äro belägne, fria från all borgerlig besvär och tunga etc. etc.", samt hos Kongl. Majt i underdånighet anhålla, det sådana åtgärder måtte vidtagas, hvarigenom denna del af ifrågavarande privilegium, så fort sig göra låter, upphör att vara gällande".

Såsom skäl härför har motionären anført, att omförmälda privilegium ej längre kunde anses hvarken berättigadt, sedan presterskapet blifvit delaktigt af alla de förmåner och rättigheter, som förr tillhörde borgerskapet ensamt, eller behöfligt, då såväl prester som skollärare voro ordentligt aflönade, samt dessutom vore, såsom beroende på för tjensten alledes främmande förhållanden, allt för ojemnt fördeladt, för att kunna utgöra en löneförmån.

Utskottet kan icke annat än erkänna befogenheten af dessa anmärkingar och att ifrågavarande stadgande utgör en qvarleva från äldre tider, som numera saknar sitt berättigande. Också har Herr Statsrådet och chefen för Kongl. Civildepartementet vid remissen af ifrågavarande motion yttrat, att han, som insett behöfvet af föreslagna förändringen, redan skulle hafva vidtagit åtgärd för dess genomförande, derest icke frågan, såsom berörande presterskapets privilegium, måste undergå behandling af Kyrkomötet.

Men då denna fråga ej lär vara af den vigt, att densamma kan föranleda urtima kyrkomöte; då, under sådant förhållande, ett af Riksdagen nu fattadt beslut

om upphäfvande af omförmälda stadgande sannolikt ej skulle leda till åsyftadt resultat; och då Herr Statsrådets berörda yttrande gifver anledning till det antagande, att Regeringen är betänkt uppå att till näst sammanträdande Kyrkomöte göra framställning i ämnet, får Utskottet vördsamt hemställa,
att det nu väckta förslaget ej må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 28 Mars 1870.

På Utskottets vägnar:

Erie Sparre.

N:o 26.

Ank. till Riksd. Kansli den 28 Mars 1870, kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om tillerkännande af presterlig tjensteårsberäkning åt lärare vid högre folkskolor.

Herr *P. Engman* har uti en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 70), som till Lag-Utskottets handläggning hänvisats, anfört, hurusom, då lärarne vid åtskilliga lägre folkskolor samt vid elementar-läroverken äfven i de lägsta klasserna åtnjuta förmånen af presterlig tjensteårsberäkning, en förmån, som äfven tillkomme lärarne vid rikets seminarier, det måste anses såsom en brist i lagstiftningen, att icke lärarne vid de högre folkskolorna, derest de äro prestmän, finge åtnjuta presterlig tjensteårsberäkning för sina innehafvande lärarebefattningar, äfven om de icke förrätta presterlig tjenstgöring. Lärarnes vid de högre folkskolorna tjenstgöring vore i allmänhet lika om ej mera ansträngande än lärarnes vid elementarläroverken och seminarierna; och nära nog samma kvalifikationer erfordrades för kompetens till den ena som den andra lärarebefattningen. Den högre folkskolans eget väl fordrade, att de vid densamma anställde ordinerade lärare tillförsäkrades presterlig tjensteårsberäkning, emedan de eljest, för vinnande af befordran på